

4ኛ ዓመት ቁጥር 9
4th Year.No. 9

ሐረር የካቲት 25 ቀን 1991
Harar March 4/1999

የሐረር ሕዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት

ሐረር ነጋሪ ጋዜጣ

HARAR NEGARI GAZETA

HARARI PEOPLE NATIONAL REGIONAL STATE

የእንደ ሞጋ 1:00	የሐረር ሕዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ፖስቲ ቤት ተጠባባሪነት የወጣ	የገጠም ገጠን ቁጥር 272
--------------	--	------------------

አዋጅ ቁጥር 15/1991 የሐረር ሕዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የውሃና ፍላጎ አገልግሎት ባለሥልጣን ግድግዳ አዋጅ ቁጥር 15/1991
--

አዋጅ ቁጥር 15/1991 የሐረር ሕዝብ
ክልላዊ የውሃና ፍላጎ አገልግሎት
ባለሥልጣን ግድግዳ አዋጅ

የሐረር ሕዝብ ያለበትን ከፍተኛ የውሃ እጥረት ለመወጣት ያለውን አነስተኛ የውሃ አቅርቦት በጥንቃቄና በአግባቡ ለመጠቀም፣ ብሉም ለክልሉ ሕዝብ በቂ የንፁህ ውሃ አቅርቦት ለዘለቄታው እንዲኖር ለማስቻል እና እንግራዊ ነፃነት ባለው አስተዳደር እንዲተዳደር በማስፈለግ፤

ለሰፊው የክልሉ ሕዝብ በቂ ንጹሕ ውሃ ከማቅረቡ ተግባር ጎን-ሰጎን ፈላጎ የግስወገዳንና የግጣሪያና ግስወገዳ

ዘዴዎችን በመዘርጋት እንዲሁም አጠቃላይ አገልግሎቱን በሕዝብ ተሳትፎ

ላይ የተመሰረተ እንዲሆን በማድረግ፣ የክልሉን ሕብረተሰብ መሠረታዊ ፍላጎት ለግግሩ የሚንቀሳቀስ ራሱን የቻለ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ግድግዳ በማስፈለግ፤

በሐረር ሕዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ሕገ መንግሥት አንቀጽ 26 ንዑስ አንቀጽ 2/ሀ/ መሠረት ከዚህ የሚከተለው ታወጧል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. አዋጅ ርዕስ

«ይህ አዋጅ የሐረር ሕዝብ ክልላዊ የውሃና ፍላጎ አገልግሎት ባለሥልጣን ግድግዳ አዋጅ ቁጥር 15/1991 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል»

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ የተለየ ትርጉም የሚሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፤

1. «ባለሥልጣን» ግለት :- በዚህ አዋጅ መሰረት የተጻፈው የሐረሪ ሕዝብ ክልል የውጋና ፍላጎት አገልግሎት ባለስልጣን ግለት ነው።
2. «ቦርድ» ግለት :- የባለሥልጣን ቦርድ ነው።
3. «ሕንፃ» ግለት :- ግንኛውያን ለመኖሪያ፣ ለሥራ ወይም ለሌላ ግንኛውያን ዓይነት ተገባር የሚውል ቤት ነው።
4. «የውጋ መስብሰቢያ ሥፍራ» ግለት :- ውጋ ሚጠራቀምበት ግንኛውያን መሬት ወይም የገፁ - ምድር ውጋ የሚጠራቀምበትና በተፈጥሮ ወይም በሰው ሰራሽ መልክ ውጋው ወደ ግናቸው ውጋ መሄድ ሥፍራ፣ ምንጭ፣ ወንዝ፣ ሐይቅ ውጋ የሚመነጭበት ወይም የሚገኝበት የከርሰ-ምድር ክፍል የሚፈለግበት የባለሥልጣን የውጋ ግንኛ ሥፍራ ነው።
5. «ክልል» ግለት :- የሐረሪ ሕዝብ ክልል ነው።
6. «ለንገድ ሥራ አገልግሎት» ግለት :- እንደ ሆቴሎች፣ ቡና ቤቶች፣ መዝናኛ ግዕዞች፣ የገበያና የመኪና ግጠቢያዎች፣ የአትክልት

ቦታዎች፣ የከብት ግጠቢያ ቦታዎች ወዘተ . . . ላሉት ንገድ ነክ ሥራዎች የሚውል ውጋ ነው።

7. «ለቤት ውስጥ አገልግሎት» ግለት :- ለመጠጥ፣ ምግብ ለማብሰል፣ ለፀዳት ወይም ለሌላ የቤት ውስጥ ሥራ የሚውል ውጋ ነው።
8. «የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ» ግለት :- የሐረሪ ሕዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ግለት ነው።
9. «መንግሥት» ግለት:- የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት እና የሐረሪ ሕዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ግለት ነው።
10. «ለኢንዱስትሪ አገልግሎት» ግለት :- ለኢንዱስትሪ ዓላማ ውሃ መጠቀም ሲሆን ይህም ለኢንዱስትሪ እቃዎች ግምረት፣ ግሰናዳት እና መገጣጠም፣ ለመጠጥ ግምረት፣ ለገጂ ኢንዱስትሪና ለሌሎች ፋብሪካዎች አገልግሎት የሚውል ውሃ ነው።
11. «ለግዘጋጃ ቤት አገልግሎት» ግለት:- ከንገድ ሥራ አገልግሎት፣ ከቤት አገልግሎት፣ ከኢንዱስትሪ አገልግሎት እና ከግንባራዊ አገልግሎት ውጭ ለስተግ አገልግሎት የሚውል ውሃ ነው።

የሀገር ጥቅም ላይ የዋለውን ጥቅም ለሌሎች ለማድረግ ማዘጋጀት ይቻላል።

ለግንባር፣ ለግብር፣ ለግብዓት
እንዲያገለግሉ የተሰሩ የሕዝብ ወይም
የገሌ ሥራዎች፣ ሕንፃዎች፣ መሣሪያ
ወይም እቃ ነው።

24. «የውሃ አቅርቦት አገልግሎት»
ግለት ፡- ለመሣሪያ ቤት፣
ለግዘጋጃ ቤት፣ ለንግድ፣
ለኢንፎርሜሽን እና ለግንባራ
ጥቅም የሚውል ውሃ ግቅረብ
ወይም መስጠት ነው።

25. «የውሃ ሥራዎች» ግለት ፡-
ውሃ ለማግኘት፣ ለግከማቸት፣
ለግብራት፣ ለግለተላላፍ፣ ለግንድ፣
ለመለካት፣ ወይም ለመቆጣጠር
የሚያገለግል ወይም ለዚህ የተሰራ
ግናቸውም ተቋም፣ ግለተላላፊያ
መስመር፣ ገድብ ወይም
ግጠራተኚያ ጋን ወይም ሌላ
መሣሪያ ነው።

26. «የፍላጎት ሥራዎች» ግለት ፡-
የፍላጎት መስመርን እና በፍላጎት
ግብራት ውስጥ የሚገኙ ተቋሞችና
መሣሪያዎች ሁሉ ናቸው።

3. የባለሥልጣን መቋቋም

የሐረሪ ሕዝብ ክልል የውሃና ፍላጎት
አገልግሎት ባለሥልጣን ሕጋዊ ሰውነት
ያለውና በተሰጠው የሥልጣንና
የአገልግሎት ክልል ውስጥ ራሱን
የቻለ የመንግስት መሥሪያ ቤት ሆኖ
በዚህ እዋጅ ከተሰጠው መሰረት መብቱ፣
ሥልጣኑንና ጋላሬንቱ ጋር በክልሉ

ሕገ-መንግሥት መሠረት ተቋቋሟል።

4. የና መሥሪያ ቤትና ቅርንጫፍ
መሥሪያ ቤቶች

ባለሥልጣን ላላግዎቹን ተግባራዊ
ለግድረግ በሚያመቸው መልኩ
በሥልጣንና በአገልግሎት ክልሉ
በግናቸውም በታ የና መሥሪያ
ቤቶች እንደ አስፈላጊነቱም
ቅርንጫፍ መሥሪያ ቤቶችን ሊያቋቁም
ይችላል።

5. የባለሥልጣን ላላግዎች እና ልዩ
መብቶች

1. የባለሥልጣን ላላግዎች በቂ ገደብ
ውሃ ግቅረብ እና ፍላጎት
የግብዓት አገልግሎት መስጠት
ይሆናሉ።
2. ባለሥልጣን በሥልጣኑና በአገ
ልግሎት ክልሉ ውስጥ የውሃ
አቅርቦት ዘዴ፣ የፍላጎት ግብዓት
አገልግሎት ዘዴና ከሽንት ቤት
ጉድጓድ የተሰበሰበውን ፍላጎት
ግብራትና ግብዓት ዘዴ
የመዘርጋት እና የግካጃ ልዩ
መብቶች ይኖራቸዋል።

6. የሥልጣንና አገልግሎት ክልል

1. የባለሥልጣን የሥልጣን ክልል
የሐረሪ ሕዝብ ክልል እና ከክልሉ
ውጭ ሌሎች አግባብ ካላቸው
አካላት ቅድሚያ ፍቃድ በማግኘት
የሚንቀሳቀሱበት ክልል ነው።

ሀገራችን ላይ ያለውን ግድግዳ ለማሻሻልና ለሰላም ለማስጠበቅ ማድረግ ይገባል።

2. በባለሥልጣን አገልግሎት ክልል የሐረር ሕዝብ ብሔራዊ ክልል ይሆናል።

7. ለአገልግሎት ክፍያ ስለመጠየቅ፣ የአገልግሎት ዋጋን መጠን ስለመወሰንና ስለማሻሻል፣

1. በባለሥልጣን ውሃ የግቅረብ፣ ፍላጎት የግለሰብና ለግለሰብ ጋር በተያያዙ ሌሎች አገልግሎቶችን የሚሰጠው በክፍያ ይሆናል።

2. የክልሉ ምክር ቤት በባለሥልጣን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ለሚለግቶው አገልግሎቶች የሚያስከፍለውን የአገልግሎት ታሪፍ ደንብ በግድግዳ ለመወሰን እና ለማሻሻል ይችላል።

8. ክልሉ፣

1. በባለሥልጣን ካልተፈቀደለት በላይ ቀር ግንኙ ሰው በባለሥልጣን የሥልጣን እና የአገልግሎት ክልል ውስጥ ውሃ የሚገኝበት ተቋም ግዝጋጅ፣ ውሃ ግጥራት፣ ግክፋሬል፣ ለራሱም ሆነ ሌላ ግቅረብ፣ መሸጥ፣ በባለሥልጣን የሚያቀርበውን ውሃ መሸጥ፣ የፍላጎት መስመር መዘርጋት፣ ለራሱ የተዘረጋለትን የፍላጎት መስመር በክፍያም ሆነ ያለክፍያ ሌላ ሰው መስመር እንዲቀጥልበትና እንዲገለገልበት ግድረግ እንዲሁም የውሃም ሆነ የፍላጎት መስመር

ከተዘረጋበት ሥፍራ ግዛወር አይቻልም።

2. ግንኙ ሰው አስቀድሞ በተዘረገ የውሃ እና ወይም የፍላጎት መስመር ላይ እና ወይም መስመሮቹ በተዘረጉበት አካባቢ ግራና ቀኝ እስከ 2 ሜትር ርቀት በለው ባዶ ቦታ ላይ ግንኙውም የግንባታ ሥራ ግካሄድ፣ አጥር ግጠር፣ ዛፍ መትከል እና የመሳሰሉትን እና ሌሎች ሥራዎች ግካሄድ አይቻልም።

9. በውሃ አጠቃቀም ላይ ስለሚደረጉ ገደቦች፣

በባለሥልጣን የተጣራ ውሃን ቀጥለው ከተዘረዘሩት ውጭ ለሌላ አገልግሎት እንዳይውል መገደብ ይችላል።

1. ለቤት ውስጥና እንደ አትክልት ግጠሚ ለመሳሰሉ አገልግሎቶች፣

2. ለኮንስትራክሽን ለኢንፎርሜሽን ስርዓት ሥራ አገልግሎት፣

3. ለእሳት አደጋና ለሌላም ቃጠሎ መከላከያ፣

4. የመኖሪያ ሥፍራዎችን አትክልት ለግጠማት፣ የሕዝብ መዋዥ ሥፍራዎችን ለመመላት እና በአደባባይ ውሃ ለሚረጩ አገልግሎቶች ለመስጠት፣

5. ለቤት እንስሳት፣ ለወተት ከብት እና የጾር እርባታ ሥራ፣

10. ንብረት የግለሰብ መብት፤

1. ባለሥልጣት ዓላማዎችን ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስፈልገውን ግንኙ ውም የግዴታ ተግባር ንብረት እግባብ ባለው ሕገ መሠረት ተገቢውን ካሳ ከፍሎ ለግለሰብና ለመያዝ ይቻላል።
2. በባለሥልጣት የሥልጣን እና የአገልግሎት ክልል ውስጥ በግንኙውም ለው የተደራጀ የውሃ ሥራ ለሕብረተሰቡ ከፍተኛ ጠቀሜታ የሚውል ሆኖ ሲገኝ ተወርሶ የባለሥልጣት ንብረት ይሆናል። ነገር ግን ለባለቤቱ በፍትህ ተገቢው ካሳ ይከረሳቸዋል።

11. በሌላ ደዘታ መስመር የመዘርጋት እና የመተላለፍ መብት፤

1. በፍትህ ተገቢው ሕግ ቁጥር 1220 እንደተደነገገው ባለቤቱን ወይም በሌላ ደዘብ በመጠቀምና ተገቢውን ካሳ በቅድሚያ በመክፈል ከባለቤቱ ወይም ከሌላ ደዘብ ጋር በሚደረገው ስምምነት መሠረት ባለሥልጣት የውሃ ፍላጎት መሥመርቶ ለመዘርጋትና ለመተላለፍ በግል ንብረት ለመጠቀም ይቻላል። ሆኖም ባለንብረቱ ወይም በሌላ ደዘብ ያለ ባለሥልጣት ፍቃድ የተዘረገ መስመርቶን ለማንሳት አይቻልም።

2. የንብረቱን አጠቃቀም በተመለከተ ከባለንብረቱ ወይም ከሌላ ደዘብ ጋር ስምምነት ሳይደረግ ቢቀር ወይም ጥቅም ላይ ያልዋለ ባዶ መሬት ሲሆን የሚመለከተው የክልል መለተጻደር እግባብ ያለው አካል ባለሥልጣት እስረላጊውን የውሃ ፍላጎት መሥመር በመዘርጋት በመሬቱ የመጠቀም መብት እንዲኖረው ሊረዳ ይቻላል። ሆኖም ባለሥልጣት ይህ መብት የሚረዳበት መሥመርን እንዲዘረጋ ለባለንብረቱ በቅድሚያ አስታውቆ ሥራውንም ከመጀመሩ በፊት ተገቢውን ካሳ ለባለንብረቱ ከከረሰ ብቻ ነው።

12. በአውራ ጎዳናዎችና መንገዶች ላይ መስመርቶ የመዘርጋት መብት

1. ባለሥልጣት ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ሁኔታዎች በሚግለጹ ባሉ አውራ ጎዳናዎችና መንገዶች ላይ የውሃ ፍላጎት መስመርቶ የመዘርጋት፣ የግደስ ወይም የመተካት እና ለዚህም ሥራ እንደአስፈላጊነቱ መንገዶችን የመቆረጥ ወይንም የመቆረር መብት በዚህ አዋጅ ተስጥቷል። ሆኖም...

ሀ. አስቸኳይ ሁኔታ ካላጋጠመ በለተቀር ሥራውን ከመጀመሩ ከፊት የጽሑፍ ግለታወቂያ በመስጠት ከሚመለከተው ባለሥልጣን ወይም

